Potențiale modificări ale regimului prosumatorilor

Autori:

- ***Raluca Teodorescu – Avocat, Managing Associate – Băncilă, Diaconu și Asociații***
- ***Iulian Creangă – Avocat, Senior Associate – Băncilă, Diaconu și Asociații***

Regimul prosumatorului reprezintă un subiect de interes major la nivel național, atât pentru sectorul privat, cât și pentru sectorul public, aspect care se reflectă și în creșterea numărului de prosumatori în ultima perioadă. Astfel, conform datelor oferite de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, începând cu ianuarie 2022 şi până în iunie 2023, numărul prosumatorilor a crescut de la 13.874 la 77.638, iar puterea instalată a acestora de la 88 MW, la 973 de MW, estimându-se 1.500 MW la finalul anului 2023.

În susținerea ritmului de dezvoltare accelerat, în data de 25 noiembrie 2023 a fost trimis spre promulgare Proiectul de Lege cu nr. 605/2023 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare.

Având în vedere creșterea interesului în această direcție, considerăm că este oportună intervenția legiuitorului pentru clarificarea și completarea legislației privind prosumatorii.

Cu toate acestea, până în prezent, Proiectul de Lege nu a fost promulgat de Președintele României. Astfel, forma finală a Proiectul de Lege este încă în discuție, ca urmare a unei cereri de reexaminare formulate de către Președintele României, în urma căreia Proiectul de Lege s-a întors în Parlament spre dezbatere.

Forma proiectului de lege

Proiectul de lege propune o serie de schimbări majore, inclusiv:

- Mărirea limitei capacității puterii instalate a centralelor electrice pentru care se pot aplica mecanismele de compensare cantitativă și regularizare financiară:
- de la **200kW** (actual), la **400 kW** pentru compensarea cantitativă;
- de la **400kW** (actual), la **900 kW** pentru regularizarea financiară.
- Creșterea puterii instalate pentru care prosumatorii sunt exonerați de responsabilitatea în materie de echilibrare de la **400 kW** (actual), până la **900 kW**;
- Modificarea definiției prosumatorului prin introducerea expresă a mecanismului de compensare financiară ca modalitate de decontare a excedentului de energie electrică produsă la locul de producere cu energia electrică consumată din rețea pentru alte locuri de consum, dacă:
- serviciul de furnizare este prestat de același furnizor;
- locurile de consum și/sau de producere și consum sunt racordate la rețeaua electrică a aceluiași operator de distribuție;
- Introducerea dreptului de a opta între aplicarea mecanismului de compensare cantitativă și cel al regularizării financiare pentru prosumatorii care dețin centrale electrice din surse regenerabile, cu o putere instalată de cel mult 400 kW pe o perioadă de cel puțin 6 luni;
- Eliminarea perioadei de 24 luni în care prosumatorul poate folosi energia produsă, dar neutilizată.

Pentru aducerea la îndeplinire a noilor modificări, proiectul de lege prevede obligația ANRE de a modifica și completa Metodologia de stabilire a regulilor de comercializare a

energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 400 kW pe loc de consum aparținând prosumatorilor, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a proiectului de lege.

Prin normele sale tranzitorii, proiectul de lege mai prevede și aplicarea sa imediată în cadrul contractelor dintre prosumatori și furnizori aflate deja în derulare.

Cererea de reexaminare a Președintelui României

În data de 12 decembrie 2023, a fost înaintată către Senatul României cererea de reexaminare a Președintelui României, înregistrată cu nr. L504/13.12.2023.

Printre motivele cererii de reexaminare se numără:

- Necesitatea corelării modificărilor propuse cu dispozițiile legale în vigoare. Corelarea ar trebui să privească atât normele care reglementează sectorul energetic, cât și cele care reglementează alte sectoare, precum fiscal și financiar;
- Implicațiile referitoare la principiul securității raporturilor juridice în situația aplicării noilor modificări și pentru prosumatorii care beneficiază deja de facilitățile existente;

Cu titlu de exemplu, în situația în care un prosumator cu puterea instalată de 350 kW care beneficiază, în prezent, de mecanismul de regularizare financiară ar putea beneficia de mecanismul de compensare cantitativă, fără alte formalități, după intrarea în vigoare a proiectului de lege în forma în care a fost transmis spre promulgare.

- Existența unor potențiale bariere de acces al prosumatorilor la piața de energie electrică în situația decontării energiei electrice consumate de prosumatori la alte locuri de consum;

Astfel, în contextul în care furnizorii sunt cei care gestionează relația cu operatorii de distribuție pentru locurile de consum ale prosumatorilor, aceștia pot limita accesul prosumatorilor la piața de energie electrică.

- Depășirea limitelor impuse de Uniunea Europeană prin Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și Consiliului, care prevede că statele membre pot acorda derogări de la responsabilitatea de echilibrare în ceea ce privește instalațiile de producere de energie electrică din surse regenerabile cu o putere instalată mai mică de 400 de kW (în prezent), urmând ca, de la 1 ianuarie 2026, să se reducă la 200 kW.

Astfel, până la alinierea Proiectului de Lege cu solicitările Cererii de Reexaminare și publicarea versiunii finale în Monitorul Oficial, viitorul regim juridic al prosumatorilor rămâne încă incert, prevederile proiectului de lege nefiind aplicabile.